

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МІСТА ЗМІЇВ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Скринник Н.О.

Науковий керівник – Жидкова Т.В., канд. техн. наук, доцент

Україна багата на історичну та культурну спадщину, рекреаційні можливості. Багато малих міст України мають низький рівень соціально-економічного розвитку, але володіють значним культурно-історичним та природним потенціалом.

На основі курсового проекту було досліджено місто Зміїв та перспективи розвитку туризму в ньому.

Зміїв - адміністративний центр Зміївського району, районний центр Харківської області, оснований в 1640 р. та розташований в 42 км від Харкова на березі річки Сіверський Донець.

Зміївський район є одним з найбільш живописних районів Лівобережної України. Найдавніша річка Сіверський Донець, річки Уди, Мож і чисельні озера, прибережні гірські кручі і широкі тераси.

На території Зміївщина розміщено багато цікавих, унікальних об'єктів. Тут виявлено сотні археологічних пам'яток. На території району відкриті поселення (селища), городища, кургани-могиляники та інші пам'ятки матеріальної культури різних археологічних епох – від неоліту (VI - III ст. до н.е.) до епохи Київської Русі (XI – початок XIII століття), від XVI століття і до наших часів.

Одним з мальовничих місць Зміївщини та Слобожанщини є територія Національного природного парку «Гомільшанські ліси». На території цього парку проходять екскурсії, проводять наукові дослідження, відпочиває населення. В Харківській області це поки що єдиний об'єкт природно-заповідного фонду найвищого статусу. В 12 км від Змієва знаходиться відомий курорт Коропови Хутора.

Важливу роль в організації туризму в Змієві відіграє річка Сіверський Донець. Правий гористий берег Дінця, покритий листяним лісом, лівий берег лісовий. На звивистих ділянках Дінця багато пляжів і зручних місць для стоянок.

Все перераховане є рекреаційними ресурсами, які в даний час використовують не повною мірою. Існує ряд унікальних туристичних маршрутів, які в залежності від поставлених цілей, характеру місцевості і пори року розділяють на піші, водні, лижні та велосипедні.

Доцільним є розвиток річкового туризму, наприклад, сплави по річці на байдарках. Сіверський Донець ідеально підходить для такого виду туризму, тому що ця річка має нижчу категорію складності. На пологих берегах можна обладнати комфортабельні стоянки. Туристи

можуть легко дістатися до берега, вивантажити речі для зупинки і залишитися на ніч.

Подальший розвиток туристичної галузі потребує певних інвестицій, в тому числі формування місць відпочинку туристів, туристичних притулків, баз відпочинку, тощо. Ця галузь потребує залучення інвестицій, які будуть сприяти створенню нових робочих місць, залучення молоді до активного відпочинку та здорового способу життя, розвитку міста та підвищення його соціально-економічного рівня.

ВИКОРИСТАННЯ ТА БЛАГОУСТРІЙ ЯРІВ В М. ХАРКОВІ

Шмуля І.В.

Науковий керівник – Лінник І.Е., д-р техн. наук, професор

Яружно-балкова система є серйозною і небезпечною перешкодою для містобудування. Вона розділяє міські території, ускладнює їх транспортні зв'язки, при цьому створюючи необхідність будівництва всіляких інженерних споруд; дороги, будівлі і споруди, інженерні підземні мережі, розташовані поблизу зростаючих ярів, підлягають загрози стійкості.

Балки і яри в межах м Харкова займають близько 1390 га (близько 3% загальної площі міста), глибина деяких досягає 18-20 м. Деякі з них мають ділянки з відвалами промислово-побутових відходів. Більшість балок і ярів мають постійні водотоки – Олексіївська балка, Саржин Яр, Глибокий Яр, Кітлярчин Яр, Монжосов Яр, Очеретянка.

У процесі розвитку міста було засипано багато ярів, проток річок, заплавних озер. Особливо це характерно для лівобережжя р. Лопань. Скорочення дренажної мережі вплинуло і на баланс підземних вод міської території і сприяє розвитку підтоплення в центральній частині міста.

Від місця розташування в межах міста ярів і важливості даної території яру для міського будівництва, залежить благоустрій і характер освоєння території.

Яри на території міста можна використовувати в наступних цілях:

- розміщення в яру житлової та комунально-господарської забудови (малоповерхова забудова і гаражі на схилах Олексіївської балки, Саржиного Яру, Глибокого Яру);
- прокладка міської вулиці (спуск Ключківській);
- прокладка інженерних підземних комунікацій;
- будівництво спортивної арени з використанням схилів яру для трибун, або інших спортокомплексів і майданчиків;